



Posudok oponentky diplomovej práce

Bc. Michaela Mohylová: Ženská pracovní migrace a její vliv na genderové role v rodině

Cieľom diplomovej práce Bc. Michaely Mohylovej je analýza vplyvu individuálnej ženskej pracovnej migrácie na gendrové role a analýza sociálnych stratégií domácnosti vybranej nukleárnej rodiny v rurálnom prostredí juhovýchodného Slovenska.

Keďže sa jedná už o druhú verziu diplomovej práce-prvá verzia nebola obhájená, budem sa vyjadrovať k jednotlivým kritickým výhradám, ktoré som mala pri minulom posudzovaní práce.

Teoretická časť práce

Autorka sa vyvarovala nesúrodej brikoláže proti sebe idúcich teoretických konceptov. Na druhej strane by som očakávala väčšie prepojenie teoretických konceptov a práce (teda prečo je daná teória prínosná pre jej etnografický materiál), čo sa podarilo len čiastočne. Autorka sa kriticky zamyslela nad komentármi z prvej obhajoby a v tejto časti práce nastal obrovský posun-najmä v časti, ktorá sa venuje genderu v migrácii a genderu v rodine (kde používa aktuálnu literatúru z danej oblasti). Na druhú stranu v časti, ktorá charakterizuje postrurálnu spoločnosť cituje len prednášku (i keď určite inšpiratívnu) našich kolegov a kolegyň (Bittnerová, Heřmanský, Novotná, Přednáška, 2012). Nepozná azda inú relevantnú literatúru v danej oblasti?



Dynamika interakcie s participantami / kami výskumu:

V minulej verzii diplomovej práce sa autorka vyhla popisu a analýze dynamiky interakcie s informátormi / kami a svojej lokalizácii (situovanosti) k jednotlivým členom rodiny. To sa v druhej verzii práce autorka pokúsila napraviť a čiastočne zahrnula do metodologickej časti práce reflexiu svojej pozície a „kvalitu“ interakcie s členm/kami skúmanej rodiny. Vzhľadom ku charakteru textu a výskumu jednej nukleárnej rodiny, by bolo vhodné túto reflexiu zakomponovať do celého textu práce a najmä analyzovať jej dynamiku (vzťahy sa predsa museli vyvíjať aj počas troch týždňov pobytu v rodine).

Metodológia práce:

Za najväčší problém práce vnímam používaný akademický jazyk, ktorý v metodologickej časti pôsobí kompilačne napr. „ Kvalitatívny výzkum tedy zahrnuje velké množství metod, jak zkoumat námi sledovanou realitu. Kvalitatívny výzkum je dále nejčastěji charakterizován jako výzkum v humanitních a sociálních disciplínách, který ve svém základě neuplatňuje statistické či jiné kvantifikační metody. (Hendl 2005). Kvalitatívny výzkum je dále charakteristický především tím, že jeho výsledek není zcela jasný v průběhu výzkumných aktivit, ale až během analýzy získaných dat, která dále zasazujeme do užších kontextů a souvislostí. Kvalitatívny výzkum je tudíž procesem, skrze který se dostáváme stále k novým souvislostem a závěrům. Ve kvalitativním výzkumu se výzkumník snaží pochopit stanoviska účastníků výzkumu vůči zkoumanému předmětu tím, že přejímá jejich perspektivu. Využívá se technik podrobného popisu každodenních situací (terénní poznámky). Jde o porozumění akcím a významům v jejich sociálním kontextu. (Hendl 2005).“ Aký výskumník, aký výskum ? Prečo píše autorka týmto odosobneným spôsobom? Aký dopad mala konkrétna použitá metóda na konkrétny empirický materiál sa však nedozvieme...

Na str.24 autorka predkladá otázky, ktoré sledovala pri semi-štrukturovaných rozhovorech. Nasledujúce otázky sú skutočne otázky položené či otázky expertné? A boli dobre pochopené-rozumeli im dotazovaní? Vypadajú skôr na otázky výskumné.: „Do jakých zdrojů byla investována



většina remitencí z migrace? Jakým způsobem byly obnovovány rodinné vazby po návratu matky domů?
Co vytváří hlavní autoritu hlavy rodiny?“

Kvalita empirického materiálu a jeho interpretácia:

Domievam sa, že v tejto časti nastal takisto kvalitatívny posun. Za najzaujímavejšiu považujem etnografiu-zúčastnené pozorovanie -rodinného rituálu zabíjania prasaťa, na ktorom zaujímavo a originálne ilustruje genderové role a sociálne hierarchie v rodine. Veľkú radost mi urobila najmä fakt, že sa jedná skutočne o gendrovú analýzu-kde autorka s týmito analytickými kategóriami už pracuje aktívne (na rozdiel od minulej verzie).

Domnievam sa, že výsledný text je dôkazom, že Michaela Mohylová mohla vytvoriť i lepšiu verziu svojej (prvej) diplomovej práce (ktorá žiaľ vychádza z problematiky nastavenej a netypickej výskumnej vzorky).

Prácu hodnotím ako veľmi dobrú.

V Prahe 9.2.2014